

Posudek na diplomovou práci Miroslava Mand'áka "Sémantická analýza osobních zájmen v portugalštině, ÚRS, FF UK 2008, 126 stran.

Diplomand si za téma své práce zvolil sémantickou analýzu osobních zájmen v portugalštině - téma samo o sobě nelehké, neboť přístup ke kategorii pronomín se u jednotlivých lingvistů značně liší, obecně jsou však řazena do kategorie slovních druhů synsémantických. Autor proto při analýze pracuje s pojmy diskurz (v jehož rámci zájmena nabývají smyslu), a dále pak s pojmy kontext a kotext. K samotnému rozboru pak využívá kombinaci několika způsobů sémantické analýzy: v rozboru obecného významu se uchyluje k metodě DRT založené na formálním dynamickém základu a dále pak s výsledky pracuje metodou známou ze strukturální sémantiky.

Celá diplomová část je rozdělena na dva hlavní oddíly - část teoretickou a část praktickou. V teoretické části nás autor seznamuje se základními pojmy a východisky, předkládá charakteristiku strukturální, lexikální i formální sémantiky. Vzhledem k tomu, že pro další práci s konkrétním jazykovým materiálem je pochopení formální (logické) sémantiky stěžejní, je značná část teoretické části věnována jejím základním pojmům a principům. Zde vychází z prací zakladatele moderní formální logiky Johana G. Fregeho a novějších prací Rudolfa Carnapa. Pracuje se zde s výrokovými schématy, která ovšem nepostihují přímo strukturu jazyka, a nejsou proto příliš vhodná pro práci s konkrétním jazykovým materiálem.

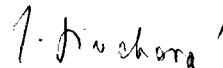
Kapitola věnovaná logické sémantice je detailně rozpracovaná a diplomand zde prokazuje velmi dobrou orientaci v problematice, která se pohybuje na rozhraní mezi lingvistikou, filozofií a logikou. Osobně považuji tuto část za velice přínosnou, protože Miroslav Mand'ák se neomezuje na pouhé citace uznávaných autorit, ale pokouší se pracovat samostatně a vytvořit model vhodný pro analýzu konkrétního jazykového materiálu, tedy osobních zájmen v portugalštině. V neposlední řadě je třeba ocenit i grafické zpracování reprezentací.

Druhý oddíl navazuje na první. Autor nejprve obecně definuje kategorii zájmen, pokazuje na jejich hlavní funkce, tedy na substituci, deixi a anaforu. Uvádí definice českých i portugalských a brazilských lingvistů (Čermák, Šabršula, Bechara, Vilela). Následuje sémantická analýza všech forem osobních zájmen v portugalštině, včetně analýzy vzrtných a recipročních zájmen, která jsou v portugalštině do této kategorie zahrnuta.

Následuje závěr a cizojazyčné resumé.

Celkově považuji práci za velmi zdařilou a oceňuji zejména odvahu, se kterou se diplomand pustil do poměrně neprobádané oblasti lingvistiky. Velký dík si zaslouží profesor Peregrin, který ho uvedl do problematiky logické sémantiky a bez jehož konzultací by jistě tak kvalitní práce nevznikla. Pokud bych měla práci něco vytknout, pak jsou to časté překlepy a vyšínutí z vazby, způsobené přeformulováním vět. Nad záporny však jednoznačně převažují klady. Práce bezesporu splňuje všechny požadavky kladené na diplomovou práci, a proto navrhuji její připuštění k obhajobě s předběžnou klasifikací výborně.

V Praze dne 22. září 2008

PhDr. Jaroslava Jindrová,
vedoucí diplomové práce